

בריטניה: דיוקנו של מנהיג כאיש צעיר

יחסיה ציבורי של קינוק. יואיט היא שמאלנית מובהקת, וקינוק מקווה שהיא תחפה, במידת מה, על הפשרות הבלתי-נמנעות, שהוא יעשה עם האגף הימני במפלגתו.

הפיליפינים: השקרים המגוחכים של מארקוס

בשנות העשרים התפרסם בבריטניה מיכתב זינובייב, איגרת מהבולשיביק המפורסם לתומכים ו"התרגום" מקרב מפלגת הלייבור הבריטית. העיתונות השמרנית עשתה מהמיכתב מטעמים, והוא תרם רבות לתבוסת הלייבור בבחירות. מאוחר יותר התברר שהמיכתב לא היה אלא זיוף מוחלט.

בשנות השלושים שרפו הנאצים את הרייכסטאג, בניין הפרלמנט הגרמני. הם העלילו על הקומוניסטים שהם ביצעו את המעשה, והשתמשו בתקרית, כדי לרכב סופית את החירויות הפוליטיות בגרמניה. ב-1983 נוקט דרך זאת מנהיג אסיאני עריץ ומושחת, נשיא הפיליפינים, פרדיננד מארקוס.

בז מוחלט. כיום יודע כל ילד קטן בפיליפינים, שהמישמר האישי של מארקוס

רצה את מנהיג האופוזיציה, בנינו אקיננו. ההפגנות הבלתי-פוסקות נגד מארקוס, גררו כמונן ריכוז מישטרת, מעצרים של אנשי אופוזיציה, כמעט כולם דמוקראטים ליברלים. לא שמאליים.

השכוע נעצר אישעסקים ידוע, סגן-נשיא חברת-ענק, וכן רומל קורו, עורך היומון היוקרתי מאנילה טיימס. שניהם הואשמו בהסתה. מעצרים עורר התמרמרות לא רק בקרב האופוזיציה, אלא גם בארצות-הברית, ותרם לביטול ביקורו של הנשיא רונאלד רגן, שהיה אמור להתקיים בנובמבר.

מארקוס, בתכסיס של יאוש, שעורר גיחוך בארצו, החליט להאשים כרצח אקיננו את... הקומוניסטים: הממשלה טוענת שאקיננו נרצח לפי הוראותיו של יו"ר הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית בפיליפינים, רודולפו סאלאס. "ההוכחה" היתה מפלצתית לא פחות מאשר העלילה עצמה. מארקוס טוען שרונאלדו גאלמן, האיש שנורה בשדה-התעופה מייד אחרי רצח אקיננו, ותואר על-ידי הממשלה כרוצח, הוא חבר תנועת המחתרת השמאלית, הצבא העממי החדש.

יש להניח שעובדה זאת נכונה: לכל המשקיפים ברור שגאלמן הובא לשרה, כשהוא כבר מת, אחרי שעונה ונרצח בידי אנשי מרסוס. אחרי רצח אקיננו, "הרגו" אותו השוטרים מחדש.

הסיפור הזה שובץ בכלי-התיקשורת הממשלתיים בשמו של סוכן מארקוס במשמר-הראש של אקיננו, רוסנרו קאוויגאן. בני מישפחתו של אקיננו רוחים את הסיפור על הרוצחים הקומוניסטים בבז מוחלט. להם, כמו לכל בני עמם, ברורה זהותו של הרוצח האמיתי: הנשיא פרדיננד מארקוס.

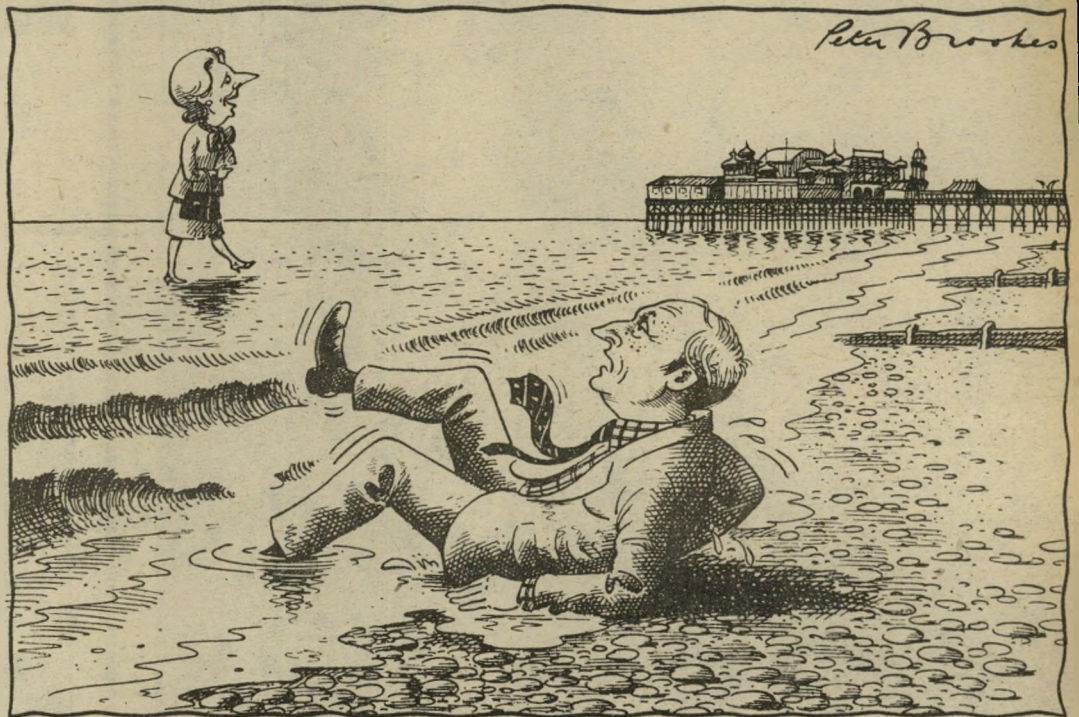
השילטונות העצומה של השמרנים. הרוב בפרלמנט מעניק להם יד חופשית לבצע את מדיניותם עד תום, וכך, למשל, מתחיל עתה תהליך הצבת הטילים הגרעיניים האמריקאיים על אדמת בריטניה, חרף ההתנגדות הציבורית האדירה, והפגנות הענק הצפויות בסתיו בקרוב.

השילוב החלומי. ניל קינוק מתייצב בראש הלייבור עם אשראי בלתי-מבוטל. הוא זכה ב-71.3 אחוז מקולות חברי הוועידה, לעומת 19.3 אחוזים בלבד, שהוענקו ליריבו מהאגף הימני, רוי הטארסלי. לעומת זאת, הוא נאלץ לבלוע את הטארסלי כסגן, אחרי שזה ניצח בבחירות את נציג השמאל האידאולוגי, מייקל מיצ'ר.

אין ספק שלפני צירי ועידת הלייבור עמדו שיקולים פראגמטיים כבדי מישקל. באיגודים המיקצועיים, שעברו ב-20 השנים האחרונות תהליך היסטורי מרתק של השמאלה הדרגתית,

בישראל היו מתייחסים אל מנהיגה החדש של מפלגת הלייבור הבריטית, ניל קינוק (41), כאל תינוק פוליטי. לכל היותר היו ממנים אותו כיו"ר ועדה מיפלגתית לענייני נוער, או נותנים לו, סופי-סוף, תעודת מעבר בינונית מהמישמרת הצעירה לחטיבת דוריהמשך. המורה לשעבר, איש השמאל המייצג מזה שנים רבות איזור בחירה פועלי בדרום-זוילס, נבחר ברוב עצום, חסרת-קרים כמעט, כדי לנסות לשקם את מפלגת הלייבור, אחרי המפלה הכבדה בבחירות האחרונות שנערכו ביוני 1983.

הקאריקטורה שהופיעה למחרת הכתרתו של קינוק כמנהיג הלייבור, ביומון הלונדוני טיימס, שיקפה יותר מכל את יחסו של המיסדר הליברלי בכלי-התיקשורת למפלגת האופוזיציה העיקרית בבריטניה. קינוק, כבר ביומו הראשון כמנהיג, מחליק על הבזץ החלקלק על חופה של עיר הקייט ברייטון, שבה נערכה ועידת המפלגה.

הקריקטורה ב"טיימס" למחרת הכתרת קינוק הוא מחליק בבזץ, היא צועדת על פני המים

לעומתו צועדת ראשה-ממשלה מארגאט תאצ'ר בביטחה על פני המים. לצעירה כזו, יש כמובן, משמעות עמוקה במסורת הנוצרית. ישו הנוצרי, כך מסופר בברית-החדשה, צעד אף הוא על פני המים, בלי פגע. ואומנם, לפי שעה יש לתאצ'ר יתרון עצום על פני יריבה החדש.

במישטר הקאבינט הנהיג בבריטניה היא מרכות כוח אדיר, יכולה לפטר שרים, או להחליף ביניהם תפקידים, ממש על דעת עצמה, בלי שום נזהל של התייעצות או החלטה ממשלתית או מיפלגתית. היא נהנית מרוב עצום בפרלמנט, למרות העובדה

שלא זכתה ברוב קולות הנוחרים. כתוצאה משיטת הבחירות האזורית המעוותת, הנהוגה בארצו.

תאצ'ר גם שולטת בתוך מיפלגתה השמרנית, ממש ללא עוררין. כל יריביה הודחו, מבקריה המתונים יותר הושתקו, או שומרים על שתיקה מתוך שיקולי קאריירה. הממשלה וכן הסיעה בפרלמנט, מאוישת בנאמניה של תאצ'ר, וה"רטובים" (כך מכונים בבריטניה השמרנים המתונים, הליבראליים, אולי ה"וויגרימנים" של הסיעה) הובסו באורח כמעט מוחלט. השילוש הקדוש של תאצ'ר (אינפלציה קטנה, אבטלה גרולה וניציות בזירה הבינלאומית) הוא כיום האסכולה השלטת בפוליטיקה הבריטית. האופוזיציה בעם אומנם חזקה ועתידית-מסורת. תנועת השלום הענקית, תנועות הנשים, העובדה שרוב מכריע של השכירים מתנגד לשליטון השמרני, יכולים לעורר קנאה אצל כל ישראלי נאור.

למרבית הצער אין לעובדה הזאת כל השפעה על העוצמה

העסקנים לפי צ'רצ'יל

המשאיומתן הקואליציוני ונבואות השואה הבלתי-פוסקות של העסקנים מוכיחים מסיבת-עיתונאים שערך סיר ווינסטון צ'רצ'יל, לכבוד יום הולדתו-75. צ'רצ'יל נשאל על-ידי עיתונאי צעיר מהו, לדעתו, התכונות החשובות ביותר לפוליטיקאי מצליח. הוא נעץ

צ'רצ'יל לחסביר, אחר-כך

בעיתונאים מבט ערמומי ואמר: "פוליטיקאי מצליח חייב להיות בעל היכולת לחזות מראש מה יקרה מחר, בעוד שבו, בעוד שנה..."

הוא המתין בסבלנות עד שכל העיתונאים סיימו לרשום ואז הוסיף: "... ואחר-כך לחסביר, מדוע כל תחזיותיו נתברו."

אך משמעותית, רווחה הנטייה לתמוך רווקא במיצ'ר, אבל לבסוף הכריעה את הכף תפיסה, שגרסה את אחרות כל חלקי המפלגה והכנתה לבחירות הבאות, כגורם החשוב ביותר בשיקול עבור מי להצביע.

העיתונות הכתירה את הבחירה בקינוק כמנהיג ובהטארסלי כסגנו, בתואר "השילוב החלומי". בכך באה לידי ביטוי ההשקפה, ששני אלה יצליחו לבנות מחדש את הלייבור, להסל סופית את הסוציאליזם-דמוקראטים — שהתגלו כאשלייה המסייעת לתאצ'ר להישאר בשליטון — ולהפוך שוב לאטרנטיבה אלקטוראלית ממשית.

האגף השמאלי בלייבור עלול להתאכזב מהיבטים מסויימים במדיניותו של המנהיג החדש. כבר בוועידת ברייטון, שנסתיימה בשבוע שעבר, ניסה קינוק למתן את הצעת ההחלטה של הוועידה המתמדת בנושא הנשק הגרעיני, ולהשמיט את המילים "פירוק נשק ללא תנאי", שהופיעו בנוסח המקורי.

רווקא המנהיג היוצא, מייקל פוט, נזכר עתה בגירסת נעוריו, והצביע עבור הצעת השמאל. קינוק, ומנהיג הימין בלייבור, רניס הילי, נשארו במיעוט של 11 מול 14. את המונחים "ימין" ו"שמאל" בהקשר הזה יש לראות כפרופורציות המתאמות. כל מנהיג הלייבור, ובכללם הילי, נוקטים בעמדות מתקדמות ביותר, וחותרים לעיצוב אירופה נקייה מנשק גרעיני. עיקר חילוקי הדעות הם על הדרך לבצע יעד זה.

אך אנשי השמאל מאשימים את יריביהם בצביעות, וטוענים שהם אינם חותרים ברצינות לטיהור אירופה מטיילים גרעיניים. אנשי הימין, לעומת זאת, טוענים שעמדת השמאל היא דוקטרינאית ושאינה מביאה בחשבון את הצעדים שנוקטת ברית-המועצות. כדי לקרוא נכון את מפת האוריינטציה המדינית בלייבור, יש להבין שגם איש ה"ימין" הקיצוני ביותר במפלגה זו, הוא "מאואיסט" אמיתי לעומת עמיתו במפלגת העבודה הישראלית.

קינוק יעניק תמיכה איתנה לאיגודים המיקצועיים, ויש לו מחוייבות ברורה להלאים מחדש מיעלים, תעשיות ושירותים, שנמכרו ונמכרים לימים פרטיים על-ידי ממשלת תאצ'ר. הוא יהיה מנהיג שמאל-מרכז שלא יסטה באורח רציני מדרכו של קודמו ומדרכו בשדה הפוליטיקה, מייקל פוט.

משקיפים סבורים שעיקר החידושים שינהיג קינוק יהיו סיגנוניים. הוא מופיע מצויין בטלוויזיה, שפתו קולחת ומורדנית, ויחס התיעוב המוחלט שלו כלפי השמרנים מוצא ביטוי סארקסטי, מלא-הומור.

המינוי הראשון שלו היה מעודד מאוד. פטרישיה יואיט (34), מזכ"לית האגודה לזכויות-האזרח, פעילה נמרצת בכל המאבקים הפמיניסטיים והאנטי-גרעיניים ב-10 השנים האחרונות, תנהל את